

سرشناسه :	دهقان، اکبر، ۱۳۴۵ - ۱۳۹۹
عنوان و نام پدیدآور :	۱۱۴ نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا، اکبر دهقان
مشخصات نشر :	قم، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۴۲ ق = ۱۴۰۰
مرجع تولید :	معاونت پژوهش
مشخصات ظاهری :	۱۱۲ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س م
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۸۱۲-۴
وضعیت فهرست‌نویسی :	فیبا
یادداشت :	کتابنامه: ص ۱۰۷ - ۱۰۸؛ همچنین به صورت زیرنویس
عنوان گسترده :	صد و چهارده نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا
موضوع :	دنایای فانی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع :	The Transitory world -- Qur'anic teaching*
شناسه افزوده :	جامعة المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده :	Almustafa International University/Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره :	BP۱۰۴
رده بندی دیویی :	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی :	۷۶۵۲۹۸۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی :	فیبا

BP۱۳۳۹

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

۱۱۴ نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا

مؤلف: اکبر دهقان

چاپ اول: ۱۴۰۰ ش / ۱۴۴۲ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ ● قیمت: ۳۲۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

- ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛
تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۹۰ داخلی ۱۰۵
● ایران، قم، بلوار محمدامین، سواره سالاریه. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

✉ pub_almustafa

🌐 http://buy-pub.miu.ac.ir

✉ miup@pub.miu.ac.ir

با تشکر از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: سید محمدرضا جعفری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

با توجه به هزینه‌ها و مشکلات عدیده، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به چاپ، بازنویسی، کپی، تکثیر یا هرگونه برداشت جهت تهیه کتاب و تبدیل آن به جزوه، ed، فایل الکترونیکی pdf، اسکن، عکسبرداری و یا انتشار در فضای مجازی نماید، شرعاً مجاز نمی‌باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت.

۱۱۴ نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا

اکبر دهقان

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای بندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته‌الله علیه و مقام معظم رهبری مد ظله‌الله علیه می‌باشد.

«جامعة المصطفی رحمته‌الله علیه العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی رحمته‌الله علیه «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمته‌الله علیه» را تأسیس کرده است.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی رحمته‌الله علیه

فهرست

- مقدمه ۱۱
- ۱۱۴ نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا ۱۳
۱. حبّ دنیا، منشأ همه گناهان ۱۳
۲. ستایش و نکوهش از دنیا ۱۴
۳. دنیای ممدوح و مذموم ۱۶
۴. وابستگی به دنیا یا وارستگی ۱۷
۵. تشبیه دنیا به آب ۱۹
۶. شباهت زندگی به دریا ۲۰
۷. دنیا متاع قلیل ۲۱
۸. دنیا پست‌ترین عالم ۲۲
۹. قارون دنیاخواه متکبر ۲۳
۱۰. اهل دنیا و تفکر قارونی ۲۵
۱۱. تفکر قارونی ۲۶
۱۲. بهره‌مندی از دنیا و آخرت ۲۶
۱۳. دنیاطلبی مانع یاد خدا ۲۷
۱۴. دنیا در حد شکوفه ۲۷
۱۵. تشبیه دنیا به شکوفه ۲۸
۱۶. بهره‌مندی همه انسان‌ها از دنیا ۲۸

۱۷. علاقه فراوان انسان به دنیا _____ ۲۹
۱۸. مردم نسبت به دنیا و آخرت _____ ۲۹
۱۹. زندگی دنیا _____ ۳۰
۲۰. سه مثال پیرامون زندگی دنیا _____ ۳۲
۲۱. بهره‌مندی از دنیا در پرتو اراده پروردگار _____ ۳۳
۲۲. دانش دنیاطلبان _____ ۳۳
۲۳. بازیچه و سرگرمی بودن زندگی دنیا _____ ۳۴
۲۴. بازیچه بودن دنیا _____ ۳۶
۲۵. سرگرم شدن به دنیا _____ ۳۷
۲۶. راز تشبیه دنیا به لهُو و لعب _____ ۳۷
۲۷. دنیا وسیله فریب _____ ۳۹
۲۸. مصلحت در نرسیدن به دنیا _____ ۳۹
۲۹. عاقبت دنیاطلبان _____ ۴۰
۳۰. تشخیص زینت الهی از زینت شیطانی _____ ۴۰
۳۱. بهره‌مندی از برکات دنیا و آخرت _____ ۴۱
۳۲. بازیچه بودن دنیا _____ ۴۲
۳۳. حریص‌ترین مردم نسبت به دنیا _____ ۴۳
۳۴. پستی دنیا _____ ۴۴
۳۵. مشکل بودن جدایی از دنیا _____ ۴۴
۳۶. سبک بودن دنیا در برابر سنگینی آخرت _____ ۴۵
۳۷. سوء استفاده از زینت دنیا _____ ۴۵
۳۸. بهره‌مندی از متاع حسن _____ ۴۶
۳۹. کیف‌ر دنیاپرستان _____ ۴۷
۴۰. دنیاگرایی عامل تحقیر دیگران _____ ۴۸
۴۱. جلوه‌های دنیا _____ ۴۸
۴۲. لذت ناپایدار دنیا _____ ۴۹

۴۳. جهاد برای رسیدن به دنیا _____ ۴۹
۴۴. مال مایه قوام زندگی _____ ۵۰
۴۵. تکفیر نکردن به خاطر رسیدن به دنیا _____ ۵۰
۴۶. رها کردن دنیاپرستان _____ ۵۱
۴۷. استفاده از زینت‌های دنیا _____ ۵۱
۴۸. ثروت اندوزی بلای اجتماعی _____ ۵۲
۴۹. تقابل علاقه دنیا و جهاد _____ ۵۳
۵۰. بهره‌مندی از دنیا و آخرت _____ ۵۳
۵۱. کوتاهی عمر انسان در دنیا _____ ۵۴
۵۲. ثروت زمینه انحراف _____ ۵۵
۵۳. فاصله نگرفتن از تهی‌دستان _____ ۵۵
۵۴. زینت‌بودن مال و فرزند در دنیا _____ ۵۵
۵۵. عامل غفلت از دنیا و آخرت _____ ۵۶
۵۶. خطر دنیاگرایی _____ ۵۶
۵۷. زودگذر بودن دنیا _____ ۵۷
۵۸. استفاده ناصحیح از دنیا _____ ۵۸
۵۹. انتقاد از دلبستگی شدید _____ ۵۸
۶۰. دنیا پرستی عامل طغیان _____ ۵۸
۶۱. خداوند زینت‌دهنده امور مادی _____ ۵۹
۶۲. تعلق انسان به امور دنیوی _____ ۵۹
۶۳. انسان و حرص بر خیر _____ ۶۰
۶۴. ثروت و فرزندان زینت زندگی دنیا _____ ۶۱
۶۵. بی‌وفایی دنیا در يك مثال _____ ۶۱
۶۶. ثروت و فقر برای مؤمن و کافر _____ ۶۲
۶۷. کیفر محسوس و زبانه‌زنان _____ ۶۳
۶۸. دنیا پرستی کفار _____ ۶۴

۶۴. اندک بودن متاع دنیا _____
۶۵. اشخاص با ظرفیت و بی ظرفیت در برابر امکانات مادی _____
۶۵. پرهیز از تحصیل ثروت زیاد _____
۶۶. ممنوعیت شیفتگی به مال و فرزند _____
۶۷. دنیا طلبی و شکست در جنگ احد _____
۶۸. بلاى تکاثر و تفاخر _____
۶۹. رسیدن دنیا طلبان به نتایج کار خود _____
۷۰. نرسیدن به تمام آرزوهای دنیوی _____
۷۱. عدم کامیابی مطلق در دنیا _____
۷۲. زندگی دنیا و دوران پنج گانه عمر _____
۷۳. دنیا، راه یا مقصد _____
۷۳. چشم ندوختن و چشم برنداشتن _____
۷۴. مردم نسبت به دنیا و آخرت _____
۸۲. جاوید نبودن در دنیا _____
۸۳. ثروت در قرآن _____
۸۴. ثروت ابزار آزمون _____
۸۵. خطرات ثروت _____
۸۶. ثروت وسیله عذاب دنیا و آخرت _____
۸۷. استفاده از زینت ها _____
۸۸. ترجیح دین یا دنیا _____
۸۹. سعادت دنیا و آخرت _____
۹۰. لهُو و لعب بودن زندگی دنیا _____
۹۱. مال و ثروت _____
۹۲. دیدگاهها در مورد مال _____
۹۳. آثار مال و ثروت _____
۹۴. مال و قیامت _____

۹۵. محدودیت تصرف در مال ۸۴
۹۶. انتخاب دنیا ۸۴
۹۷. ناچیز بودن زندگی دنیا ۸۴
۹۸. اراده و خواست انسان‌ها ۸۵
۹۹. بی‌رغبتی مؤمن به دنیا ۸۶
۱۰۰. علاقه به دنیا، عامل مسخره کردن ۸۶
۱۰۱. غرور به دنیا ۸۷
۱۰۲. تفکر در زندگی مادی و معنوی ۸۸
۱۰۳. دل خوش بودن به دنیا ۸۸
۱۰۴. جلوه‌گری دنیا ۸۹
۱۰۵. دنیا از دیدگاه قرآن کریم ۸۹
۱۰۶. طبیعت انسان در جمع مال ۹۰
۱۰۷. خیر حقیقی ۹۱
۱۰۸. ثروت و فرزند وسیله عذاب ۹۱
۱۰۹. منظور از دنیای مذموم ۹۳
۱۱۰. لذت زندگی دنیا مزد رنج‌ها ۹۳
۱۱۱. دیدگاه قرآن درباره مال دوستی ۹۴
۱۱۲. دنیا ظرف و هدف انفاق‌های کافران ۹۶
۱۱۳. نکوهش دنیاپرستان ۹۶
۱۱۴. ثروت زمینه‌ساز ستمگری ۹۸
- تشبیهات پیرامون دنیا ۹۹
- آثار بی‌رغبتی به دنیا ۱۰۲
- تعبیرات مختلف پیرامون بی‌اعتنایی به دنیا ۱۰۳
- آثار محبت به دنیا ۱۰۴
- کتابنامه ۱۰۷

مقدمه

انسان از آغاز حیات خویش پای در جهان مادی می‌گذارد که در نظام واژگانی قرآن از آن به «دنیا» تعبیر می‌شود. دنیا از منظر قرآن کریم پدیده‌ای دوسویه است؛ چنان‌که هم درخور ستایش معرفی شده و هم مشمول نکوهش گردیده است. دلیل این امر هم مشخص است؛ تاجایی‌که دنیا همچون مزرعه‌ای برای آخرت باشد و به رشد فضائل انسان و ارتقای معرفتش کمک کند، نیکو و درخور ستایش است؛ و اگر سبب کفر و معصیت و فساد گردد، مایه نکوهش است. بنابراین انسان با درک حقایق عمیق قرآن در باب دنیا و افسون‌گری آن می‌تواند از بلایای دنیا مصون بماند و از نعمت‌های پاک و حلال آن استفاده کند تا از مسیر حق دور نشود.

این کتاب ۱۱۴ نکته مؤثر قرآنی درباره دنیا بیان کرده است که هر دو وجه مثبت و منفی دنیا را دربرمی‌گیرد؛ از جمله:

۱. بهره‌مندی انسان‌ها از دنیا؛
۲. بازیچه بودن دنیا؛
۳. تشخیص زینت الهی از زینت شیطانی؛
۴. لذت‌های ناپایدار دنیا؛
۵. انتقاد از دل‌بستگی شدید به دنیا؛
۶. سعادت دنیا و آخرت.

---

۱۱۴ نکته از قرآن کریم پیرامون دنیا

---

۱. حَبِّ دُنْيَا، مَنْشَأُ هَمِّ گناهان

از نظر قرآن کریم حَبِّ دُنْيَا عِلَّتُ اصلی همه گناهان و منشأ تمام انحرافات است؛ به گونه‌ای که حتی انسان را به سوی کفر و ارتداد می‌کشاند؛ در این زمینه به موارد زیر توجه فرمایید:

الف) حَبِّ دُنْيَا عامل انکار آیات الهی می‌گردد؛

﴿الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا... وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ﴾^۱

ب) حَبِّ دُنْيَا سبب کفر و معصیت می‌شود؛

قرآن کریم وقتی به پیامبر ﷺ دستور می‌دهد از گنهکار و کافر پیروی نکن، علت آن را محبت به دنیا معرفی می‌کند؛ ﴿...وَلَا تَطْعَمْ مِنْهُمْ أَنْمًا أَوْ كُفُورًا * * * إِنَّ هَؤُلَاءِ جُحُودٌ الْعَاجِلَةَ...﴾^۲

ج) حَبِّ دُنْيَا عامل پیمان شکنی و فساد در زمین می‌گردد؛

قرآن کریم وقتی سخن پیمان شکنی و فساد بعضی از افراد را مطرح می‌کند، می‌فرماید: آن‌ها به زندگی دنیا علاقه داشتند و با آن خوشحال

---

۱. الأعراف، آیه ۵۱.

۲. الإنسان، آیه ۲۴ - ۲۷.

بودند؛ ﴿وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ... *... وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا...﴾^۱.

(د) علت عدم تهذیب و تزکیه نفس حب دنیاست؛

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى *... * بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾^۲.

(ه) علت مسخره کردن اهل ایمان حب دنیاست؛

﴿زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا...﴾^۳.

(و) علت نرفتن به جنگ و جهاد حب دنیاست؛

﴿...إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اتَّقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا...﴾^۴.

از این تعبیرات روشن می شود که علاقه به زندگی دنیوی، عامل همه مفساد فردی و اجتماعی است؛ چنان که پیامبر اکرم ﷺ تمام این موارد را در یک جمله بیان کرده است؛ «حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ»^۵.

۲. ستایش و نکوهش از دنیا

در بیشتر آیات قرآن از دنیا نکوهش شده از جمله:

۱. دنیا مایه غرور؛ ﴿...وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ﴾^۶.

۲. دنیا ابزار سرگرمی؛ ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ...﴾^۷.

۱. الرعد، آیه ۲۵، ۲۶.

۲. الأعلى، آیه ۱۶.

۳. البقرة، آیه ۲۱۲.

۴. التوبة، آیه ۳۸.

۵. مصباح الشریعه، ص ۱۳۸.

۶. الحديد، آیه ۲۰.

۷. العنكبوت، آیه ۶۴.

۳. دنیا امر ناپایدار؛ ﴿...تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ...﴾^۱.
۴. دنیا شکوفه؛ ﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا...﴾^۲.

۵. دنیا مایه تفاخر و تکاثر؛ ﴿اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ...﴾^۳.

۷. دنیا بهره اندک؛ ﴿...قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ...﴾^۴.

در برخی از آیات قرآن از دنیا ستایش شده از جمله:

۱. دنیا ابزار خیر؛

﴿كَيْبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْأَقْرَبِينَ
بِالْمَعْرُوفِ...﴾^۵.

۲. دنیا فضل خداوند؛

﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ...﴾^۶.

۳. استفاده از زینت‌ها و نعمت‌های پاکیزه؛

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ...﴾^۷.

جمع میان این دو دسته از آیات چگونه است؟

پاسخ آن را می‌توان از خود قرآن کریم دریافت کرد.

۱. الأنفال، آیه ۶۷.

۲. طه، آیه ۱۳۱.

۳. الحديد، آیه ۲۰.

۴. النساء، آیه ۷۷.

۵. البقرة، آیه ۱۸۰.

۶. الجمعة، آیه ۱۰.

۷. الأعراف، آیه ۳۲.

اگر دنیا ابزار و وسیله رسیدن به آخرت باشد، از آن ستایش و اگر هدف و مطلوب حقیقی باشد، از آن نکوهش شده است؛ ﴿وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا...﴾^۱.

علی علیه السلام نیز در این زمینه می‌فرماید: «مَنْ أَبْصَرَ بِهَا بَصَرْتَهُ وَمَنْ أَبْصَرَ إِلَيْهَا أَغْمَتَهُ»؛^۲ آن کس که دنیا را با دیده وسیله بنگرد، به او درس آگاهی و بینایی و آن کس که دنیا را با چشم هدف بنگرد، چشم و دل او را نابینا می‌سازد. به تعبیر دیگر استفاده از دنیا ذاتاً نکوهش نشده، بلکه آن قسمت از دنیا مذموم است که انسان را از آخرت بازدارد.

قرآن کریم در توصیف مردانی که دنیا آنان را از توجه به آخرت باز نمی‌دارد، چنین می‌فرماید: ﴿رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ...﴾^۳ و اصولاً نکوهش قرآن نسبت به کسانی است که جز به زندگی دنیا نمی‌اندیشند؛ ﴿...وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾.^۴

۳. دنیای ممدوح و مذموم

واژه «دنیا» در قرآن کریم در دو معنا به کار رفته است:

۱. عالم طبیعت که در برابر عالم آخرت است مانند: ﴿...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾،^۵ ﴿إِنَّا زَيْنَبُ السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِرَبِّيَةِ الْكَوَاكِبِ﴾.^۶

۱. القصص، آیه ۷۷.

۲. نهج البلاغه، ص ۱۰۶.

۳. النور، آیه ۳۷.

۴. النجم، آیه ۲۹.

۵. البقرة، آیه ۲۰۱.

۶. الصافات، آیه ۶.